

LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Verkaveling aan de Liersebaan te Schilde. Archeologienota

E.N.A. Heirbaut

Colofon

Titel: Verkaveling aan de Liersebaan te Schilde. Archeologienota

Auteur: Elly N.A. Heirbaut

Grafische illustraties/GIS: Elly N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LAReS-rapport 101

Projectleider/veldwerkleider: Elly N.A. Heirbaut

Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: april 2017

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: uitsnede uit de Ferrariskaart.

© LAReS. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

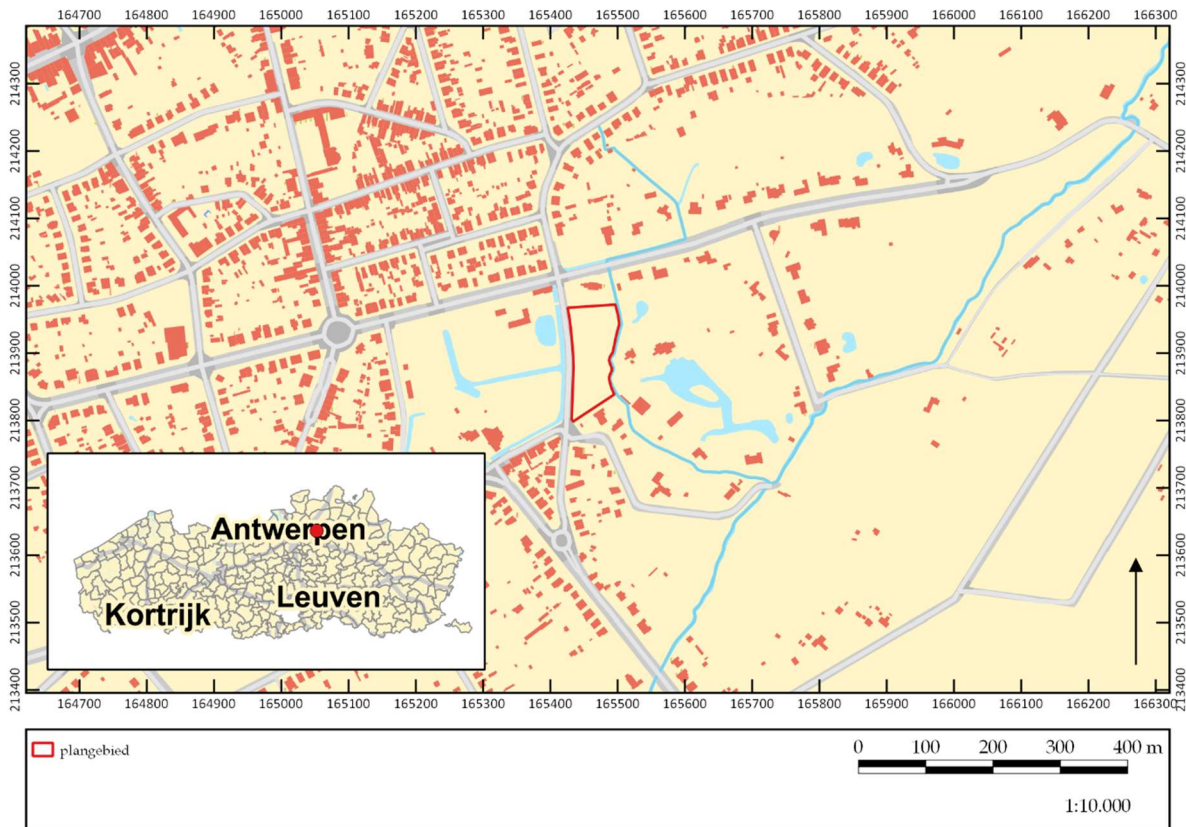
Deel I. Resultaten van het vooronderzoek: Liersebaan, Schilde.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	4
1.1 RANDVOORWAARDEN	5
1.2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
2 VRAAGSTELLINGEN	7
3 METHODIEK VAN HET ONDERZOEK	8
3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK	8
3.2 RAPPORTAGE EN AFBEELDINGEN	9
4 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKZAAMHEDEN	10
4.1 BESTAANDE TOESTAND	10
4.2 NIEUWE TOESTAND	10
5 ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK	12
5.1 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS	12
5.2 HISTORISCHE, CARTOGRAFISCHE EN ARCHEOLOGISCHE BRONNEN	12
5.3 TERREININSPECTIE	18
6 SYNTHESE	20
6.1 SYNTHESE VOOR GESPECIALISEERD PUBLIEK	20
6.1.1 ANALYSE EN CONCLUSIE	20
6.1.2 AANBEVELINGEN EN KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL	21
6.2 SYNTHESE VOOR NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK	21
LITERATUUR	22
GERAADPLEEGDE WEBSITES	22
GERAADPLEEGDE LITERATUUR	22
LIJST VAN FIGUREN	23

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Liersebaan te Schilde, aan de rand van een woonwijk. Net zoals verschillende percelen in de omgeving is het plangebied nog dicht bebost. Het is de bedoeling om het plangebied te verkavelen in functie van nieuwbouw.

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

Het doel van het onderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota naar aanleiding van een verkavelingsvergunning. Het onderzoek (projectcode 2018D2) werd uitgevoerd door een erkend archeoloog, conform de Code van Goede Praktijk. Onderhavige archeologienota bestaat uit twee delen: een verslag van de resultaten van het vooronderzoek (deel I) en het daaruit voortvloeiende programma van maatregelen (deel II).

Het onderzoek omvat in de eerste plaats een bureauonderzoek. Hierbij wordt nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen de grenzen en in de omgeving van het projectgebied bevinden. Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek wordt geëvalueerd in hoeverre er voldoende informatie voorhanden is om tot bovengenoemde doelstelling te bekomen, of dat er bijkomend vooronderzoek in een andere vorm (al dan niet met bodemingreep) noodzakelijk is.

Het verslag van de resultaten van het vooronderzoek omvat naast deze inleiding nog vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 2 worden de vraagstellingen die voor dit onderzoek relevant zijn opgesomd. Deze vraagstellingen zullen in hoofdstuk 6 beantwoord

worden, in zoverre als mogelijk op basis van de resultaten van het vooronderzoek. De gehanteerde werkwijze en onderzoeksstrategie worden in hoofdstuk 3 beschreven. Hier wordt ook de gemaakte selectie inzake bronnen verantwoord (cf. de Code van Goede Praktijk, par. 12.5.2.1). De geplande werkzaamheden worden in hoofdstuk 4 beschreven. Hierbij is van groot belang dat duidelijk wordt in hoeverre de werken impact zullen hebben op het (eventueel aanwezige) bodemarchief. Hoofdstuk 5 vormt de weerslag van de resultaten van het bureauonderzoek (*assessment*), gebaseerd op een exhaustieve studie van het beschikbare kaartmateriaal, de historische en archeologische bronnen. In dit hoofdstuk wordt geëvalueerd wat de archeologische potentie van het plangebied is. Uit de verdere analyse zal blijken dat het terrein gelegen is op een terrein dat in het verleden afgegraven is. Om deze reden is besloten dat voor dit dossier een **archeologienota met beperkte samenstelling** volstaat. Naast de beschrijving van de huidige toestand en de uit te voeren werken, is alleen nog onderzocht wat de archeologische potentie van het terrein is.

In hoofdstuk 6 wordt een synthese gevormd op basis van het *assessment*, waarin de onderzoeksvragen beantwoord worden, en wordt ook geïnformeerd over de eventuele kennisvermeerdering die het plangebied kan opleveren. Verder wordt nagegaan in hoeverre de eventuele archeologische en cultuurhistorische waarden aangetast kunnen/zullen worden door de geplande werkzaamheden. Het eerste deel wordt afgesloten met de bibliografie en bijlagen.

Het tweede deel omvat een gemotiveerd advies omtrent het vervolgtraject (programma van maatregelen).

1.1 Randvoorwaarden

nvt

1.2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site	Liersebaan
Ligging	Liersebaan, 2970 Schilde
Kadastrale gegevens	SCHILDE 2 AFD, sectie B, percelen 360/B, 360/C, 360/D en 359/B
Bounding Box	X Y
	165255.014 214016.390
	165686.151 214016.390
	165255.014 213765.316
	165686.151 213765.316
Onderzoek	Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek
Projectcode	2018D2
Uitvoerder	Elly N.A. Heirbaut, LAReS
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Termijn	april 2018
Geplande ingreep	verkaveling
Totaal oppervlakte plangebied	ca9.298 m ²
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie paragraaf 1.1
Geraadpleegd	nvt
Doelstelling	Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.
Thesaurus	Archeologienota met beperkte samenstelling, bureauonderzoek

2 Vraagstellingen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op? Welke onderzoeksstrategie moet toegepast worden in het uitgesteld traject?

3 Methodiek van het onderzoek

3.1 Onderzoeksmethodiek

Om na te gaan of er archeologische en cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig zijn en om een antwoord te kunnen geven op de in hoofdstuk 2 geformuleerde vraagstellingen, is een bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn verschillende soorten bronnen geraadpleegd, die in hoofdstuk 5 besproken zullen worden (*assessment*). De meeste bronnen zijn online beschikbaar gesteld door de Vlaamse Overheid.

Om de landschapshistoriek van het projectgebied te onderzoeken zijn de bodemkaart, bodemgebruikskaart, erosiegevoeligheidskaart, tertiair geologische kaart en quartair geologische kaart geraadpleegd. Deze zijn online te raadplegen in de databases van Geopunt Vlaanderen (www.geopunt.be) en in de Databank Ondergrond Vlaanderen (www.dov.vlaanderen.be).

Om een beeld te krijgen van de historische ontwikkeling van het plangebied zijn de beschikbare historische en topografische kaarten geraadpleegd. De georeferencierte historische kaarten, dit zijn de kaart van Fricx (1712), de kaart van de Ferraris (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841) en de kaart van Vandermaelen (1846-1854) kunnen geraadpleegd worden op het online Geoportaal Onroerend Erfgoed (www.geo.onroenderfgoed.be). Voor dit gebied zijn de kaart van Popp (1842-1879) en de topografische kaarten Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw (1950-1970) niet beschikbaar. Op dezelfde website zijn ook verschillende 20^e- en 21^e-eeuwse luchtfoto's te raadplegen. De combinatie van historische bronnen, historische kaarten, topografische kaarten en luchtfoto's zorgt ervoor dat de ontwikkeling van het projectgebied en de ruimere omgeving vanaf de 18^e eeuw tot het heden goed in beeld gebracht kan worden.

Om ook zicht te krijgen op de perioden vóór de 18^e eeuw is onderzocht of er zich in en/of nabij het plangebied archeologische resten in de ondergrond bevinden of reeds zijn onderzocht. Om dit te kunnen bepalen, zijn voornamelijk de online beschikbare gegevens geanalyseerd. Hierbij is in eerste instantie de database van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI; www.cai.onroenderfgoed.be) bevraagd. Hierbij moet opgemerkt worden dat de CAI niet volledig is en geen garantie biedt op de aanwezigheid of afwezigheid van een eventuele archeologische site. Ook is www.inventaris.onroenderfgoed.be geraadpleegd voor het plangebied en de ruimere omgeving.

Naast het onderzoek naar de historische ontwikkeling van het gebied en de reeds gekarteerde archeologische vindplaatsen, dienen ook de geplande werkzaamheden en de (eventueel) hierbij horende verstoringen in kaart gebracht te worden. De beschrijvingen gebeuren op basis van de plannen die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld (hoofdstuk 4). Hiertoe behoren de plannen van de bestaande bebouwing ("bestaande toestand") en de bouwtekeningen van het te realiseren project ("nieuwe toestand").

Op basis van alle beschikbare gegevens is tenslotte een conclusie getrokken omtrent de kans op de aanwezigheid van archeologisch erfgoed met een groot potentieel tot

kennisvermeerdering, en de eventuele intactheid van een al dan niet aanwezige archeologische site (hoofdstuk 6). Hieruit vloeit een advies omtrent eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

3.2 Rapportage en afbeeldingen

De indeling in hoofdstukken is reeds eerder beschreven. Wat betreft de afbeeldingen die in deze archeologienota zijn opgenomen, geldt dat zij allen zijn afgebeeld op klein formaat omwille van de opmaak van de tekst. Hierdoor is het mogelijk dat bepaalde details minder goed leesbaar zijn.

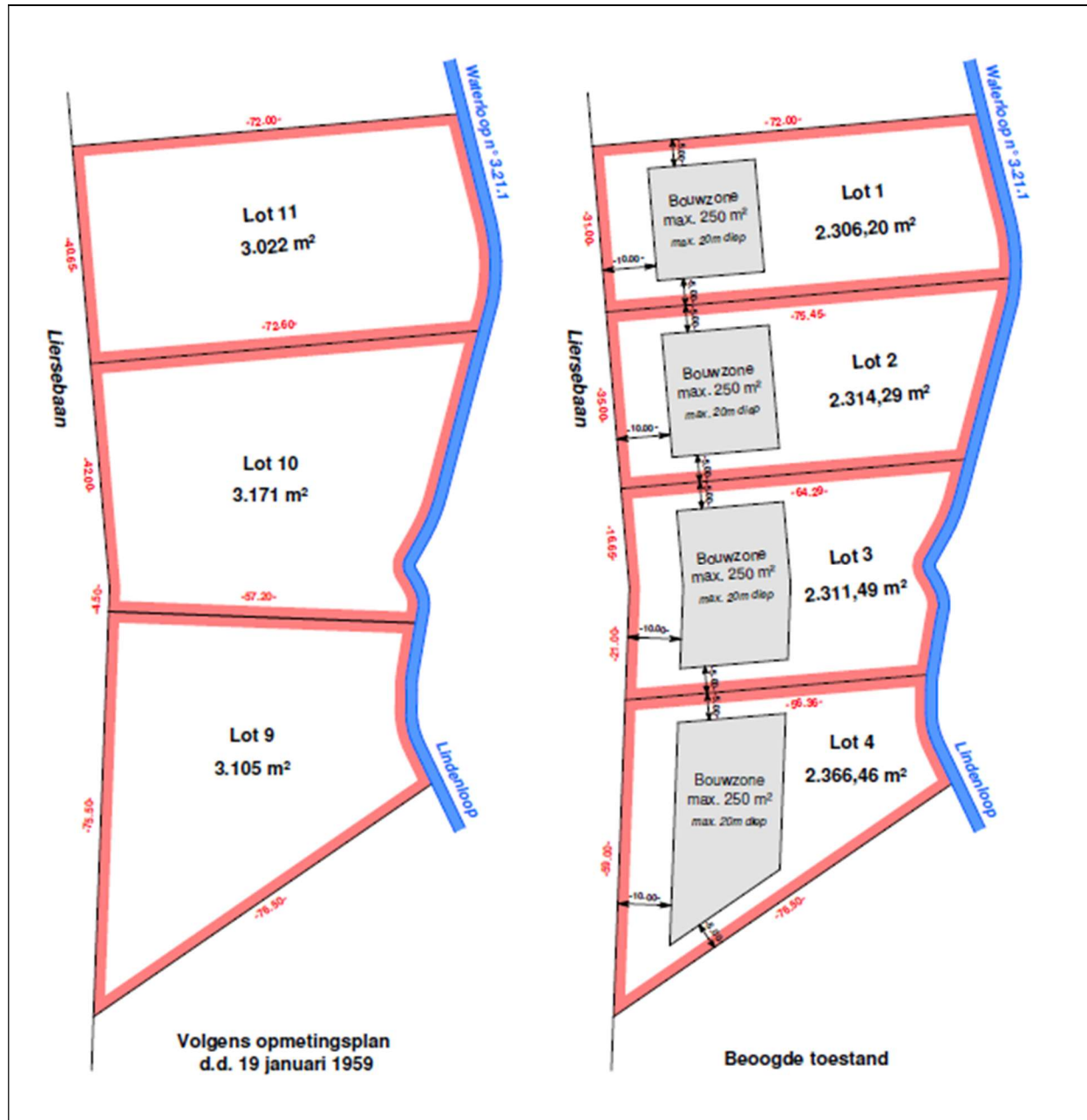
De kaarten die gemaakt zijn op basis van de beschikbare bodemkaarten, luchtfoto's en CAI zijn zoveel mogelijk op eenzelfde schaal vervaardigd (zie ook figurenlijst). Omwille van de duidelijkheid (vb. situeren van het plangebied ten opzichte van de omringende omgeving) kan hiervan afgeweken zijn. Historische kaarten zijn op een andere schaal gemaakt om zo ook zicht te geven op een groter gebied, of juist in te zoomen op details.

De in deze archeologienota opgenomen bouwplannen zijn afgebeeld met toezegging van de opdrachtgever.

4 Beschrijving van de geplande werkzaamheden

4.1 Bestaande toestand

Het plangebied ligt langs de Liersebaan en omvat één perceel. Het terrein is bebost. Er is geen sprake van bebouwing in het plangebied. Ook de omgeving is bosrijk, hoewel op de meeste percelen wel minstens een woning staat.

Figuur 2. Opmetings- en verkavelingsplan.

4.2 Nieuwe toestand

De drie percelen zullen verkaveld worden tot vier loten van ongelijke grootte (fig. 2). De bouwzones liggen steeds 10 m van de straat en zullen maximaal 20 m diep zijn. Telkens zal maar een maximaal oppervlak van 250 m² bebouwd worden. Hoe de bebouwing eruit zal zien, of er nog extra gebouwen zoals garages en bijgebouwen

voorzien zijn, waar de verhardingen zullen komen te liggen en of er nog andere grondverstorende activiteiten plaats zullen vinden, kan op dit moment nog niet ingeschat worden.

5 Archeologisch bureauonderzoek

In dit hoofdstuk wordt verslag uitgebracht van het bureauonderzoek naar de archeologische en historische kennis over het plangebied (*assessment-rapport*). De hierbij gehanteerde methoden, technieken en criteria zijn beschreven in hoofdstuk 3.

5.1 Archeologische voorkennis

Er is nog geen archeologisch onderzoek in welke vorm dan ook uitgevoerd binnen de grenzen van het plangebied. Deze bureaustudie is met andere woorden het eerste onderzoek dat voor deze locatie wordt uitgevoerd. Buiten de grenzen van het plangebied is ook amper archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd maar zijn wel verschillende waarden in de CAI bekend. Deze worden beschreven in paragraaf 5.2.

5.2 Historische, cartografische en archeologische bronnen

Historische bronnen

Het plangebied ligt in Schilde. Schilde maakte onderdeel uit van het markgraafschap Antwerpen. In 1106 werd het aan het hertogdom Brabant toegevoegd. De oudste vermelding is te vinden in een oorkonde uit 1183, waarin de naam 'Schlina' wordt vernoemd.

De dorpskern vormde zich tussen een heidelandschap dat zich in het noorden bevond en de moerassige vallei van het Groot Schijn in het zuidoosten. Van belang voor de geschiedenis van de gemeente zijn de Sint-Guibertuskerk en het Puttenhof. Dat vormde het geestelijk centrum van de gemeente, met laathof en abtskamer van de abdij van Affligem. De abdij van Affligem had ruime bezittingen in Schilde, net zoals de familie van Diedeghem die in de 14^e en 15^e eeuw eigenaar waren van de heerlijkheid Schilde. Buiten de grootgrondbezitters en de abdijen was de rest van het grondgebied in het bezit van de hertog van Brabant.

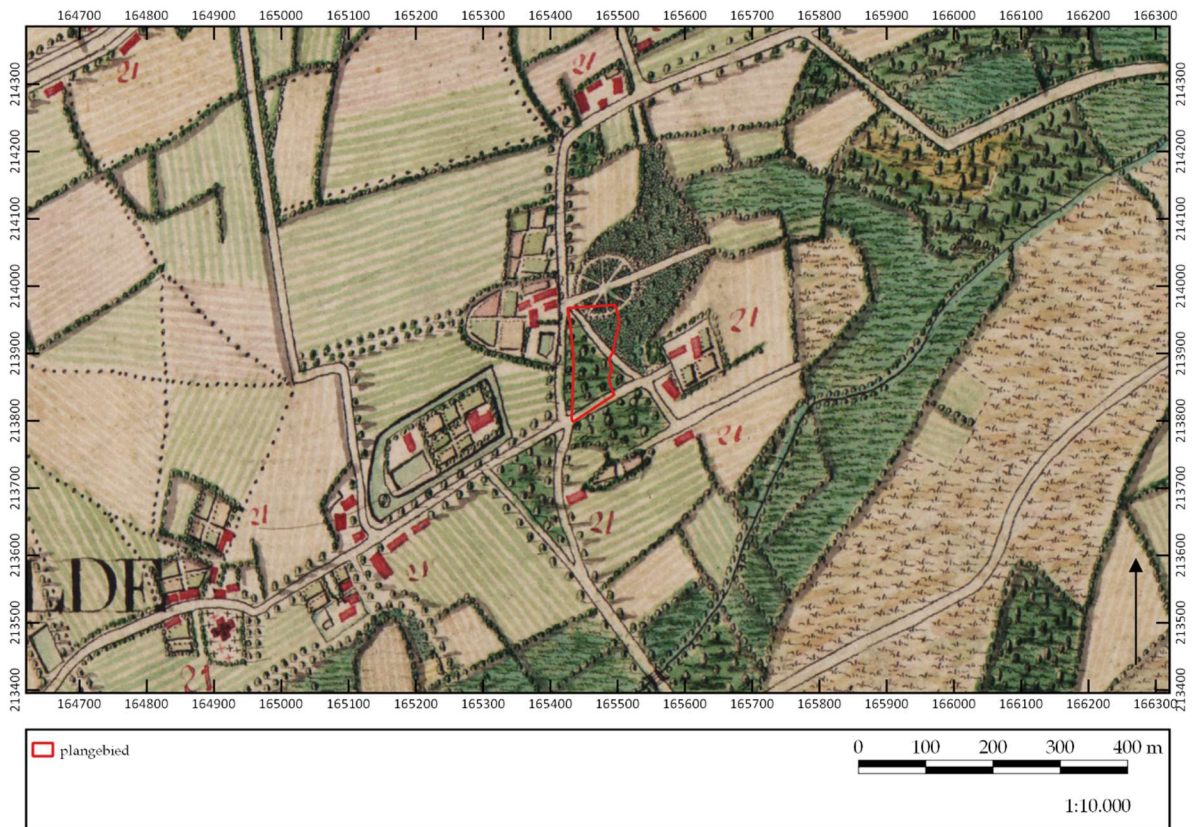
Cartografische bronnen

De Ferrariskaart (fig. 3) geeft aan dat het hele terrein bebost is maar dat er dwars door het terrein een weg loopt. In de omgeving is op verschillende plaatsen bebouwing zichtbaar. Hoewel ze niet benoemd zijn op deze kaart (wel op latere historische kaarten) blijkt het te gaan om omgrachte bebouwing. Meer naar het oosten loopt de Kleine Beek, doorheen nattere terreinen die ook bebost zijn. In westelijke richting maar ook in noordelijke en ten zuiden van het plangebied liggen akkers en weilanden.

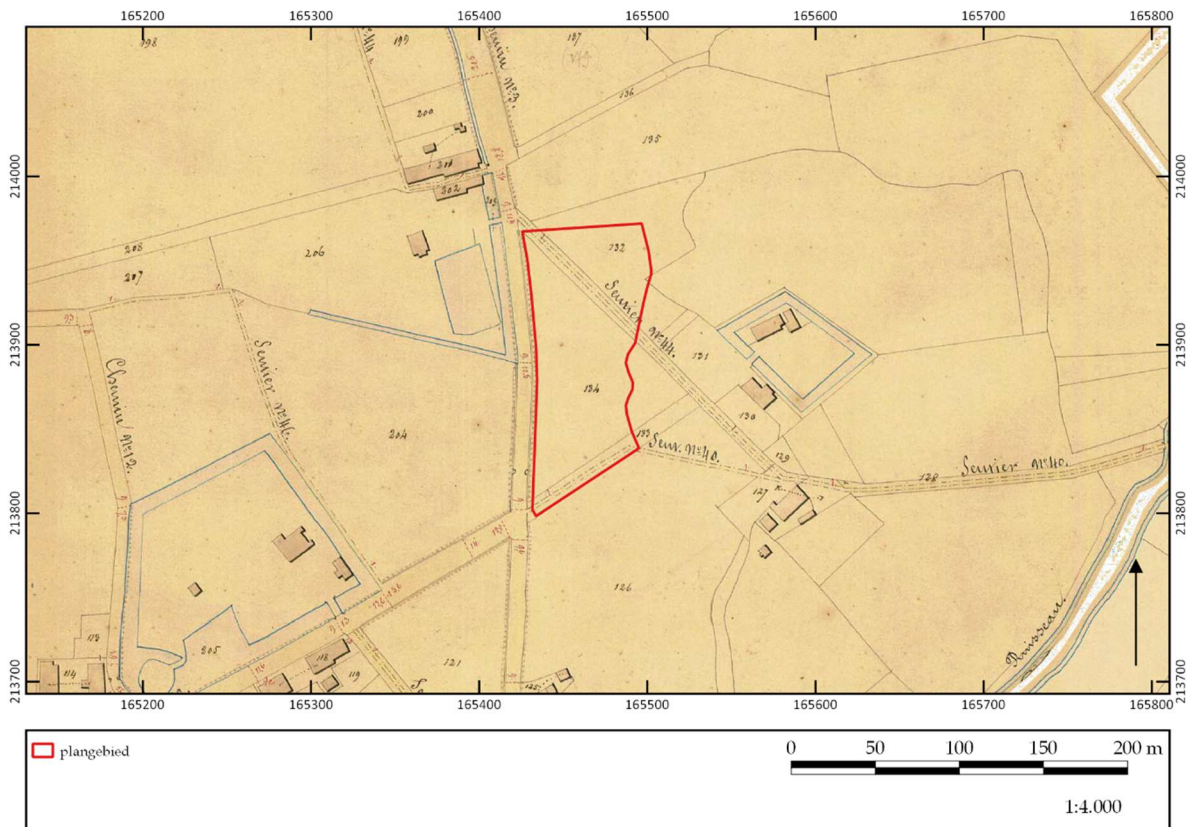
De kaart uit de Atlas der Buurtwegen (fig. 4) levert niet heel veel informatie op. De percelering en het wegennet komen overeen met de Ferrariskaart. Ook de genoemde omgrachte bebouwing is hier duidelijk te onderscheiden. Informatie over het grondgebruik is niet van deze kaart af te lezen.

De kaart van Vandermaelen (fig. 5) is omstreeks dezelfde tijd gemaakt als de Atlas der Buurtwegen, maar geeft de realiteit dikwijls op een andere manier weer. Op deze kaart is wel wat te zien wat betreft het grondgebruik. Het plangebied is bebost met een dennenbos. De bebouwing wordt hier ook met naam genoemd. Ten oosten ligt het

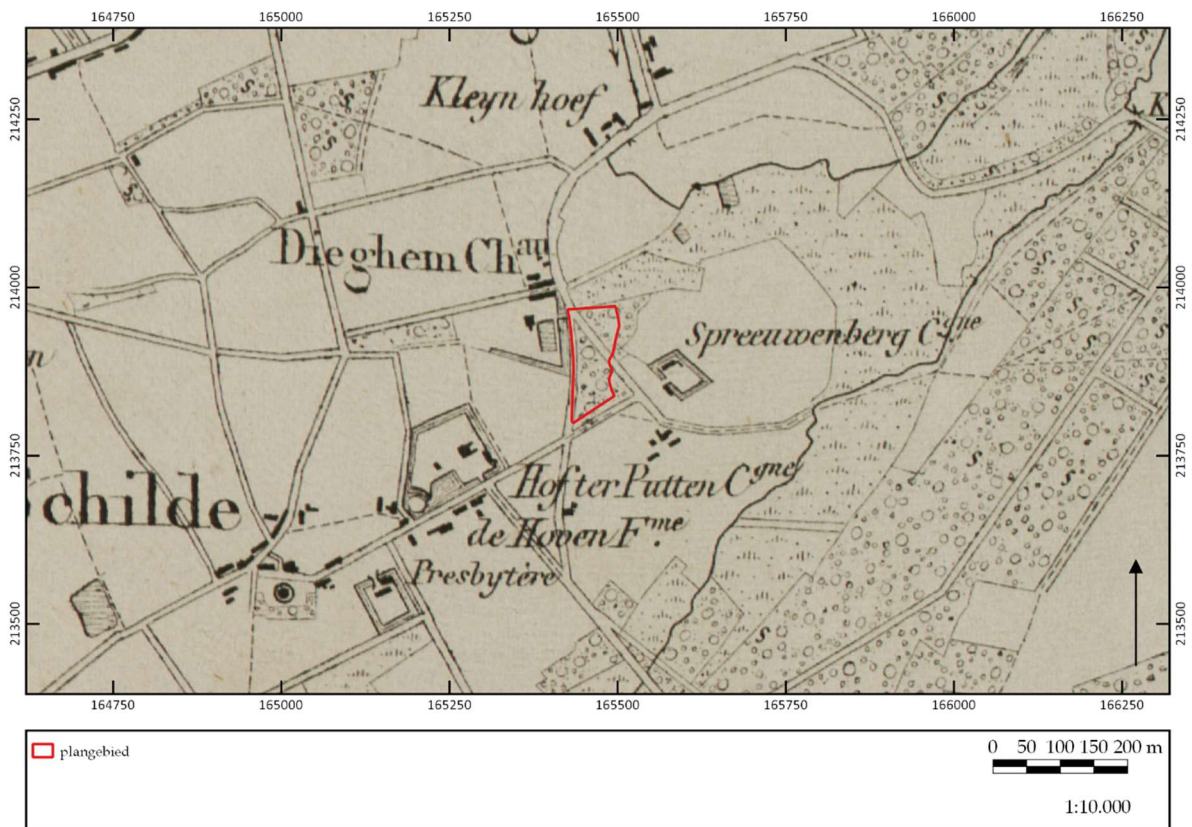
kasteel Spreeuwenberg, ten westen het kasteel Dieghem en ten zuidwesten het Hof ter Putten.

Figuur 3. Uitsnede uit de Ferrariskaart (1771-1778). ©GEOPUNT/EH

Figuur 4. Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (1841). ©GEOPUNT/EH

Figuur 5. Uitsnede uit de Vandermaelenkaart (1846-1854).

©GEOPUNT/EH

Figuur 6. Uitsnede van de luchtfoto uit 1971.

©GEOPUNT/EH

Luchtfoto's

Ter aanvulling van de 18^e-, 19^e- en 20^e-eeuwse historische (topografische) kaarten zijn ook luchtfoto's uit verschillende jaartallen bekeken. Op de luchtfoto uit 1971 (fig. 6) is de situatie zichtbaar zoals hij ook is gebleken uit de studie van de historische kaarten: het plangebied is dicht bebost. Dit blijft zo tot heden (fig. 7).

Figuur 7. Uitsnede van de luchtfoto uit 2017. ©GEOPUNT/EH

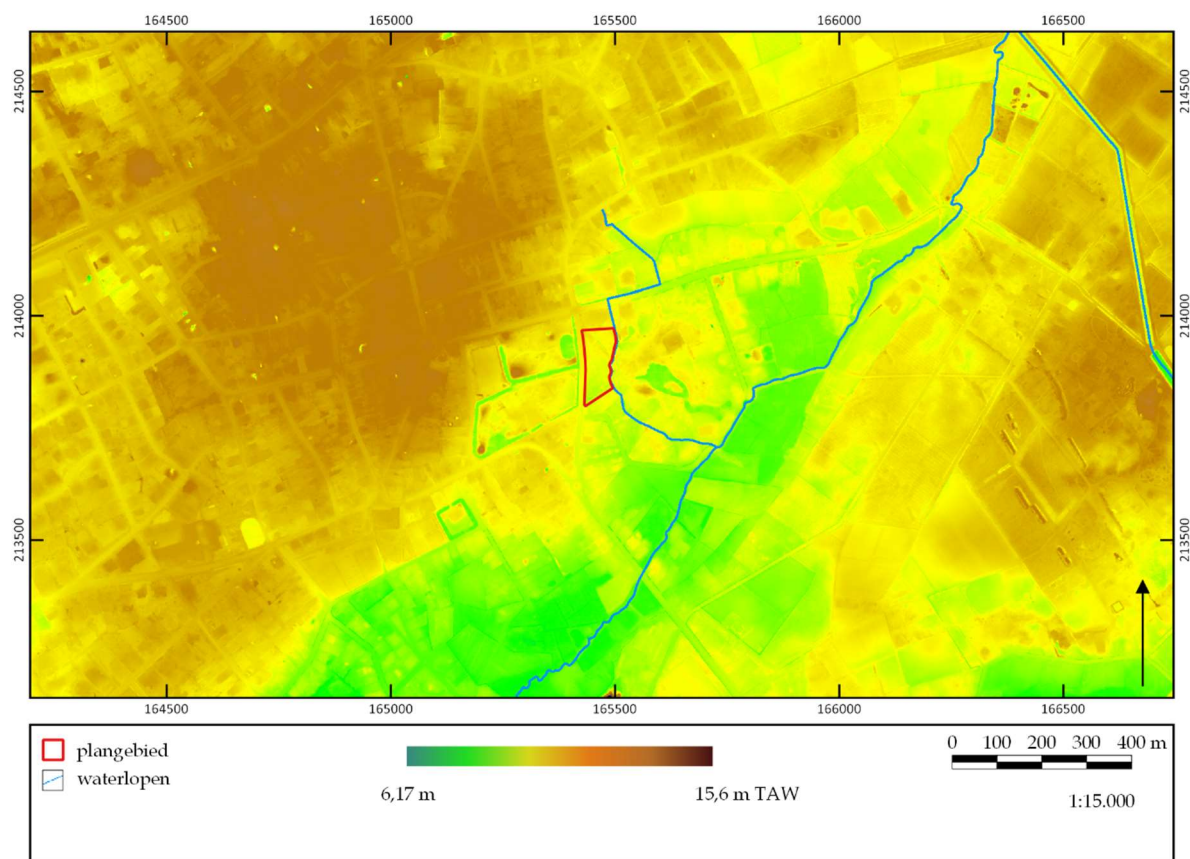
Digitaal hoogtemodel en bodemkaart

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van een dekzandrug waarvan het hoogste punt zich op enige afstand ten noordwesten bevindt (fig. 8). De valleien van de verschillende beken zijn duidelijk te onderscheiden als laaggelegen gebieden. De Kleinebeek ten oosten stroomt op een afstand van ca. 230 m. Onmiddellijk langs de oostgrens van het plangebied loopt de Lindenloop.

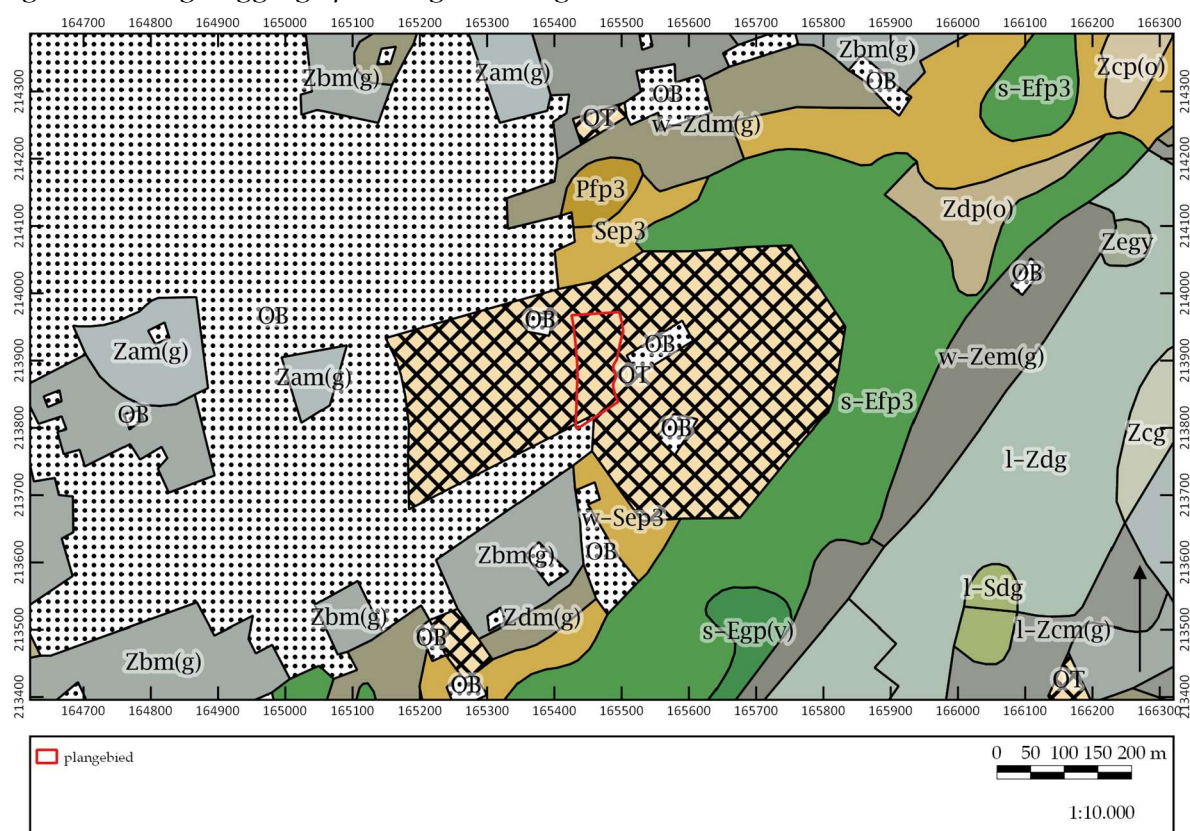
Op de bodemkaart is zichtbaar dat het hele plangebied gelegen is in een zone die gekarteerd is als OT: vergraven bodem. Wanneer de bodem vergraven is, kon niet achterhaald worden op basis van de beschikbare data, maar dit betekent wel dat het oorspronkelijke bodemprofiel niet meer intact is.

Iets naar het westen is een boring in dit bodemtype, waaruit blijkt dat de bovenste meter verstoord is.¹ Hoewel het niet in het plangebied zelf is, geeft dit toch aan tot op welke diepte de vergraving over het algemeen is gedaan.

¹ Boornummer kb16d29w-B168 (www.dov.vlaanderen.be)

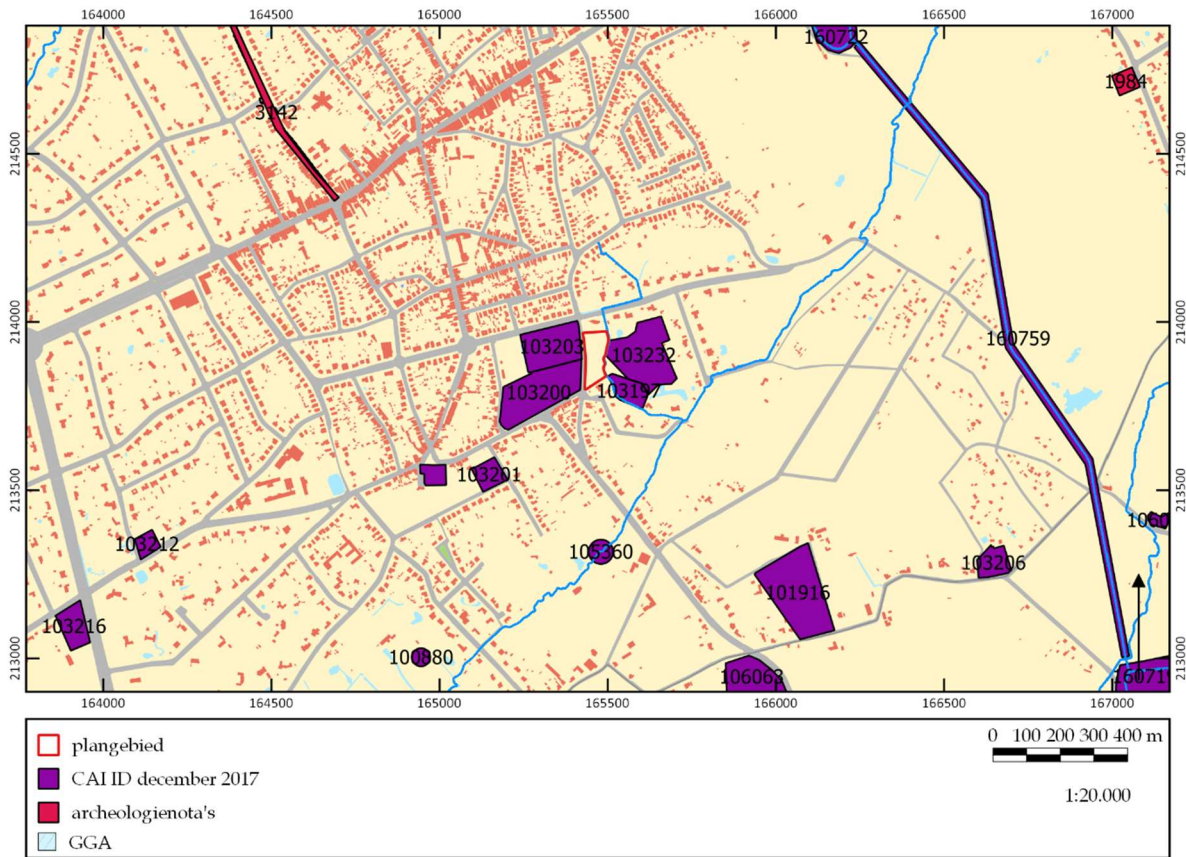
Figuur 8. Hoogteligging op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II. ©GEOPUNT/EH

Figuur 9. Uitsnede van de bodemkaart met aanduiding van het plangebied. ©DOV/EH

Centraal Archeologische Inventaris

Tenslotte is de CAI geraadpleegd (fig. 10). Op basis hiervan is duidelijk geworden in de omgevingen van het plangebied reeds enkele archeologische waarden bekend zijn. Archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem is echter nog niet uitgevoerd.

Figuur 10. Overzicht van de waarden uit de CAI. ©AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED/EH

Direct ten oosten sluit het terrein van de hoeve en het kasteel Spreeuwenborg (CAI ID 103232/103197) aan op het plangebied. Beide zijn beschermde dorps- en stadsgezichten (ID 7180), en vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID 86124). Direct ten westen ligt het Puttenhof en Diegemhof met omgeving (CAI ID 103203/103200) die ook als beschermde dorps- en stadsgezichten (ID 7118), en vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID 92011) zijn geklasseerd.

Iets verder naar het westen ligt de pastorie en parochiekerk Sint-Guibertus (CAI ID 103201) met omgeving, wat beschermde cultuurhistorische landschappen zijn (ID 7158). De pastorie is vastgesteld bouwkundig erfgoed (ID 62016).

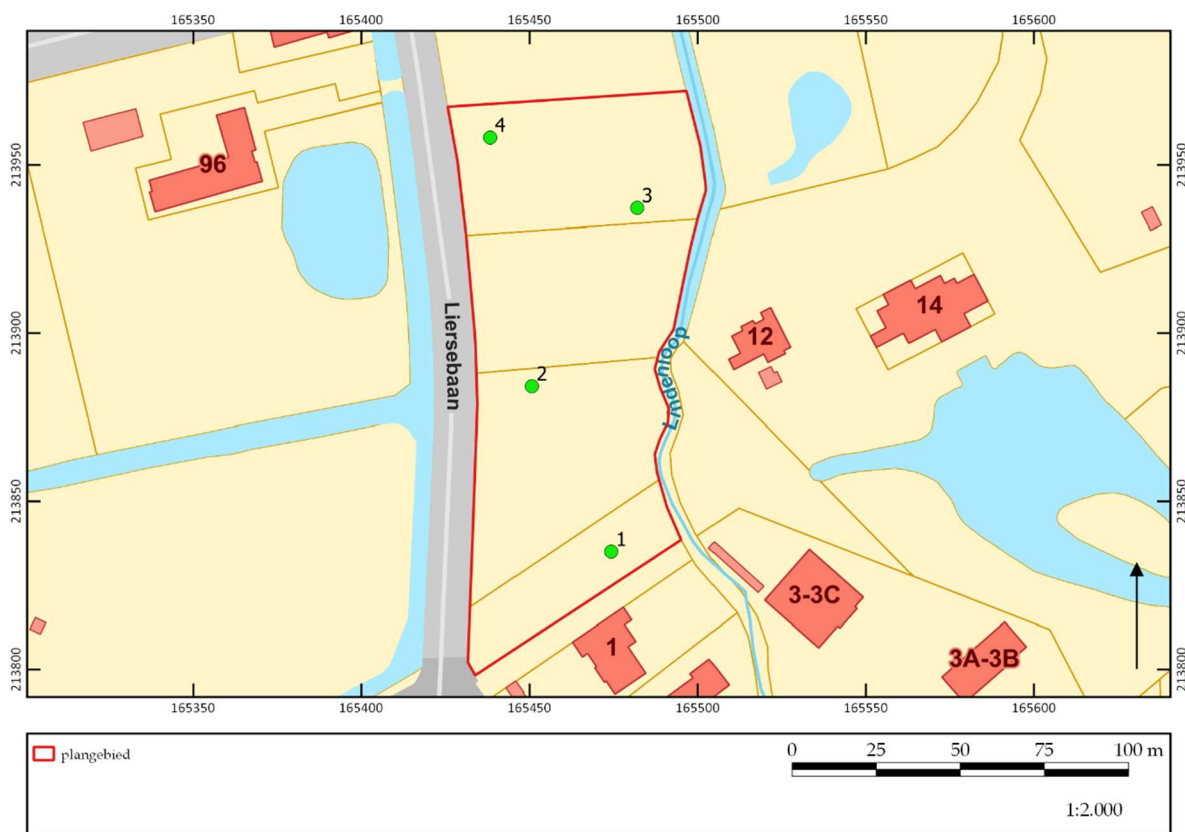
Op redelijk grote afstand ten zuidoosten ligt nog een site met walgracht (CAI ID 101916), te vinden op de Ferrariskaart.

Verder zijn er geen waarden gevonden in:

- Beschermd Onroerend Erfgoed
- Unesco Werelderfgoed
- Gebieden waar geen archeologie aanwezig is
- Wetenschappelijke inventarissen
- Erfgoedlandschappen

5.3 Terreininspectie

Om na te gaan of de informatie die de door de overheid aangeleverde bodemkaart oplevert ook correct is, zijn vier controleboringen op het terrein gezet (fig. 11). De boringen leveren allemaal hetzelfde beeld op. Boringen 1 t/m B3 zijn tot 1 m diepte geplaatst, boring B4 tot een diepte van 85 cm onder het huidige maaiveld.

Figuur 11. Locatie controleboringen. ©LARES

Ter hoogte van boring B1 zijn drie pogingen gedaan om de boring te zetten, waarbij de eerste twee telkens stuitten op een diepte van ca. 35-40 cm. De drie pogingen bevinden zich telkens ca. 40 cm van elkaar. Op de derde locatie toont het boorprofiel een opbouw van een 14 cm dikke strooisellaag (bestaande uit bladeren, takjes en zeer veel kleine worteltjes die in los zwart zand zaten), waaronder zich een vuilbruine zandige laag bevindt. Deze laag reikt tot een diepte van 55 tot 60 cm onder het huidige maaiveld en doet recent aan. In boring 2 werden in deze laag half vergaen hout en bladeren aangetroffen (op een diepte van 45 tot 55 cm onder het maaiveld), in boringen 1 en 4 bevatte hij vanaf een diepte van ca. 30 cm ook baksteenfragmentjes. Hier en daar kon een zwarte zandige inclusie waargenomen worden. Verder is het pakket redelijk homogeen in opbouw en kleur. Zowel het half vergane organische materiaal als de inclusies van kleine baksteenfragmentjes laat uitschijnen dat deze laag verrommeld is. Afgaande op de bebouwing die op het terrein staat zal dit niet in de laatste paar decennia zijn gebeurd, maar een indicatie van wanneer dit terrein dan wel is verstoord is niet gevonden.

Onder deze vuilbruine laag is de C-horizont onderscheiden. In boringen B1 t/m B3 was deze (zeer) nat, in boring B4 was de C-horizont tamelijk droog. Van invloed hierop

zal de nabijheid van de beek zijn. In boringen B1 en B4 bestaat de C-horizont uit geelbruin zand. Dit is ook in boring B2 vastgesteld, maar alleen tot een diepte van ca. 85 cm. Vanaf dan gaat dit over in geelbruin zand dat gevlekt is met grijswit zand. Hetzelfde geldt voor boring B3.

Figuur 12. Boorprofielen. ©LARES

6 Synthese

In dit hoofdstuk wordt vooreerst een synthese gepresenteerd van de resultaten van het *assessment*. Hierbij wordt telkens aangegeven op welke van de onderzoeksvragen, die voorafgaand aan het bureauonderzoek zijn geformuleerd, een antwoord gegeven kan worden. Ook wordt hier aangegeven wat de impact is van de geplande werken en in hoeverre zij kunnen leiden tot verstoring van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief. Vervolgens wordt een korte synthese gegeven voor een niet-gespecialiseerd publiek.

De volgende onderzoeksvragen zijn voorafgaand aan de bureaustudie geformuleerd:

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

6.1 Synthese voor gespecialiseerd publiek

6.1.1 Analyse en conclusie

Om in te kunnen schatten wat het archeologisch en cultuurhistorisch potentieel van het plangebied is, zijn de historische kaarten, de bodem- en geo(morfo)logische kaarten, en luchtfoto's bekeken en zijn verschillende inventarissen (waaronder de CAI) en historische/archeologische bronnen geraadpleegd. Hieruit is gebleken dat het plangebied in een gebied ligt waarvoor tot op heden nog maar weinig archeologische en cultuurhistorische waarden bekend zijn.

Op basis van de historische kaarten die teruggaan tot het einde van de 18^e eeuw is te zien dat het plangebied steeds onbebouwd is geweest en bebost. Dit is onveranderd gebleven tot heden. De bodemkaart verradt echter wel dat de bodem in het plangebied, maar ook errond, is afgegraven. Wanneer dit is gebeurd kon niet achterhaald worden maar vanuit de controleboringen is gebleken dat de oorspronkelijke bodemopbouw grondig is verstoord, op zijn minst tot 60 cm onder het huidige maaiveld. Indien er zich een archeologische site in het plangebied bevond, zal deze ook volledig verstoord zijn.

Het plangebied zal verkaveld worden. Hoewel op dit moment de locatie van de bouwzones bekend is, is nog niet geweten of er nog andere (bij)gebouwen zullen opgetrokken worden, waar de verhardingen en nutsvoorzieningen komen te liggen. Echter, aangezien in het verleden het hele terrein reeds is afgegraven, zullen deze werken geen extra verstoring van de bodem teweeg brengen: met name de horizonten waarin archeologische resten verwacht konden worden zijn reeds vergraven.

6.1.2 Aanbevelingen en kennisvermeerderingspotentieel

In de ruimere omgeving zijn nog een duidelijke aanwijzingen voor archeologische sites gevonden. Dit betekent echter niet dat deze regio 'archeologisch leeg' zou zijn. Echter, omdat het plangebied in het verleden vergraven is tot minstens 60 cm onder het huidige maaiveld, kan aangenomen worden dat eventuele vondsten en het archeologisch sporenniveau verdwenen zijn.

Het uitvoeren van verder archeologisch onderzoek zal bijgevolg geen enkele bijdrage leveren met betrekking tot kennisvermeerdering (kosten-batenanalyse). Om deze reden wordt hier dan ook geadviseerd het terrein vrij te geven voor de geplande ontwikkelingen en is er geen programma van maatregelen opgesteld.

6.2 Synthese voor niet-gespecialiseerd publiek

Het plangebied is momenteel bos. In de toekomst zal dit gebied verkaveld worden in functie van nieuwbouw. Het bureauonderzoek heeft uitgewezen dat, ondanks dat het terrein al vanaf de 18^e eeuw is aangegeven als bos, het toch is afgegraven tot minstens 60 cm onder het huidige maaiveld. Hierdoor is er geen kans meer op het treffen van een archeologische site en hoeft er geen vervolgonderzoek meer uitgevoerd te worden. Er wordt geadviseerd het terrein vrij te geven voor de geplande ontwikkeling.

Literatuur

Geraadpleegde websites

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/>

<https://cai.onroenderfgoed.be>

<http://www.geopunt.be/>

Geraadpleegde literatuur

Van Ranst, E. & C. Sys, 2000: *Eenvoudige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20.000)*, Gent.

Lijst van figuren

projectcode	fig.nr.	type	onderwerp	schaal origineel	schaal afbeelding	aanmaakdatum origineel/afbeelding
2018D2	1	kadasterkaart	aanduiding van plangebied op GRB	1:10.000	1:10.000	1-4-2018
2018D2	2	opmetings- verkavelingsplan	opmetings- en verkavelingsplan	1:1.000	nvt	16-2-2018
2018D2	3	historische kaart	uitsnede uit Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding plangebied	onbekend	1:10.000	1771-1778
2018D2	4	historische kaart	uitsnede uit Atlas der Buurtwegen (1841) met aanduiding plangebied	onbekend	1:4.000	1841
2018D2	5	historische kaart	uitsnede uit Vandermaelenkaart (1845-1854) met aanduiding plangebied	onbekend	1:10.000	1845-1854
2018D2	6	orthofoto	luchtfoto's uit 1971 met aanduiding plangebied	nvt	1:5.000	1971
2018D2	7	orthofoto	luchtfoto's uit 2017 met aanduiding plangebied	nvt	1:5.000	2017
2018D2	8	hoogtekaart	hoogteligging van plangebied op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II	onbekend	1:25.000	1-4-2018
2018D2	9	bodemkaart	uitsnede bodemkaart met aanduiding plangebied	onbekend	1:5.000	1-4-2018
2018D2	10	archeologische kaart	CAI-locaties geplot op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II	onbekend	1:25.000	1-4-2018
2018D2	11	kaart boorlocaties	kaart boorlocaties	nvt	1:2.000	17-04-2018
2018D2	12	boorprofielen	boorprofielen	nvt	nvt	17-04-2018